

GMINY NA RZECZ ENERGII I KLIMATU

Ludzie od wielu lat zadają sobie pytanie – czy zmiany klimatu rzeczywiście mają miejsce? A może zjawiska które obserwujemy stanowią naturalne cykle Ziemi? Jedno jest pewne – ziemski klimat nigdy nie był stały i zmieniał się na przestrzeni dziejów. W ostatnich latach odnotowano szereg anomalii pogodowych, takich jak nietypowe huragany, długotrwałe susze, powodzie, topnienie lodowców.

Istnieją różne teorie dotyczące obserwowanych zmian klimatycznych. Część naukowców przepowiada rychłą apokalipsę jeżeli ludzie nie zmienią swoich nawyków. Z kolei inni twierdzą, że obserwowane ocieplenie klimatu jest naturalnym zjawiskiem, a jako argumenty przytaczają fakt, że zmiany klimatu miały miejsce wielokrotnie w historii naszej planety. Złożoność procesów składających się na stan klimatu Ziemi powoduje, że klimatologia jest nauką interdyscyplinarną, a zrozumienie wszystkich zmian w nim zachodzących jest zadaniem trudnym nawet dla naukowców. Jeden obraz jest jednak pewny – zawartość gazów cieplarnianych (dwutlenek węgla, para wodna, tlenki azotu, metan) w atmosferze wzrasta. W jaki sposób gazy te oddziałują na cały ziemski ekosystem? Ich obecność w atmosferze nie blokuje wprawdzie dostępności promieniowania słonecznego, natomiast sprawia, że nadmiar ciepła nie może zostać oddany z powrotem w przestrzeń kosmiczną i wraca ponownie ku powierzchni ziemi, ogrzewając ją. Należy w tym miejscu dodać, że gazy cieplarniane sprawiają, że średnia temperatura Ziemi wynosi +15°C. Gdyby ich zabrakło temperatura panująca na naszej planecie oscylowałaby wokół –19°C. Obecnie obserwujemy niektóre następstwa cieplejszego klimatu: topnienie lodowców, podnoszenie się poziomu mórz i oceanów, anomalie pogodowe (ekstremalne zimno, susze, powodzie, huragany itp.). Zmiany klimatu przesuną również strefę występowania chorób tropikalnych w kierunku północnym.

Polityka Unii Europejskiej a zmiany klimatu

Unia Europejska od wielu lat stara się prowadzić politykę zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju, mającą na celu ochronę klimatu oraz redukcję emisji gazów cieplarnianych, m.in. poprzez promowanie efektywnego wykorzystania energii czy odnawialnych źródeł jej pozyskiwania.

W 2006 r. UE wydała **Zieloną Księgę**, w której została przedstawiona europejska strategia na rzecz zrównoważonej, konkurencyjnej i bezpiecznej energii. Zakłada ona m.in. rozwój technologii pozwalających na pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł, ograniczanie popytu na energię na rynku europejskim, bezpieczeństwo zaopatrzenia w energię, zapewnienie dostępu do energii wszystkim obywatelom.

10 stycznia 2007 r. UE przedstawiła również **Pakiet energetyczno - klimatyczny** mający na celu zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20 proc. do 2020 r. w stosunku do stanu z 1990 r. Poza tym dokument zakłada wzrost udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł do 20 proc. w 2020 r. (w tym 10 proc. udział biopaliw w zużyciu paliw) oraz zwiększenie do 2020 r. Efektywności wykorzystania energii o 20 proc. Pakiet ten nazywany jest „pakietem 3 x 20 proc.” i w marcu 2007 r. został przyjęty przez Parlament Europejski oraz przywódców krajów członkowskich UE. Pakiet ten wzbudził duże poruszenie głównie wśród krajów, w których produkcja energii i ciepła oparta jest w głównej mierze na spalaniu węgla kamiennego i brunatnego (w tym Polski, która wytwarza w ten sposób ponad 90% energii elektrycznej).

Natomiast **Dyrektywa 2003/87/WE** ustanowiła program handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych na terenie UE.

Energia jest nam niezbędna do egzystencji. Nie wyobrażamy sobie przecież życia bez telewizora, komputera czy innych sprzętów użytkowych. Klimatyzacja, transport, oświetlenie również jest pożądanym zjawiskiem. Ale czy ktokolwiek z nas zastanawiał się skąd energia bierze się w naszym gniazdku? Naukowcy nie mają wątpliwości – nasz wysokoenergetyczny standard życia ma olbrzymi wpływ na intensyfikację globalnego ocieplenia. Począwszy od drugiej połowy XVIII wieku zużycie energii wzrasta, a tendencja ta niestety utrzymuje się. Z kolei spalanie paliw kopalnych, takich jak ropa naftowa, węgiel czy gaz ziemny nie przyczynia się do poprawy klimatycznej sytuacji Ziemi.

Obecnie ludzkość stoi przed poważnymi problemami, na które niestety nie zawsze można znaleźć prostą odpowiedź. Jak długo jeszcze Ziemia będzie się z nami dzielić paliwami kopalnymi? Czy dostawy paliw są zagrożone sytuacją polityczną na świecie? Jak długo będziemy bezkarnie dla środowiska i klimatu spalać paliwa i emitować zanieczyszczenia do atmosfery, wód i gleby? Czy rosnące ceny paliw i energii nie obciążą nadmiernie budżetów domowych i przedsiębiorstw, hamując rozwój społeczno-gospodarczy? Coraz bardziej dochodzi więc do naszej świadomości, że są to problemy globalne, lokalne i indywidualne, z którymi wcześniej czy później (im wcześniej tym lepiej), będziemy musieli się zmierzyć.

Polityka energetyczna Polski i Unii Europejskiej stawia przed sobą ambitne cele osiągnięcia do 2020 r. wysokich poziomów zwiększenia efektywności wykorzystania energii (o 20%), redukcji emisji gazów cieplarnianych (o 20%) i zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii (do 20% w zaopatrzeniu krajów w paliwa i energię). Działania te wymagają jednak zaangażowania wielu podmiotów, dlatego postanowiliśmy przystąpić do realizacji projektu „**Doskonalenie poziomu edukacji w samorządach terytorialnych w zakresie zrównoważonego gospodarowania energią i ochrony klimatu Ziemi**” skierowanego do decydentów i specjalistów samorządów terytorialnych, małych i średnich przedsiębiorstw, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, a także do gospodarstw domowych. Zarządzanie energią i środowiskiem stanowi bardzo istotny obszar polityki energetycznej miast i gmin, którego realizacja przynosi wymierne efekty w postaci ograniczenia zużycia mediów i redukcji kosztów z tego tytułu. Realizacja tego procesu stanowi jeden ze sposobów ograniczenia konsumpcji energii i wody bez angażowania środków finansowych gminy przy zachowaniu prawidłowych warunków rozwoju cywilizacyjnego.

Celem projektu jest stworzenie i funkcjonowanie komplementarnego systemu informacji i edukacji na rzecz zrównoważonego gospodarowania energią, skierowanego zarówno do samorządów, jak i rozproszonych podmiotów gospodarczych lokalnych społeczności. Będzie to jeden z podstawowych mechanizmów krajowej i lokalnej polityki energetycznej i ekologicznej, adresowany do powszechnych użytkowników energii. Jakościowe cele projektu to zwiększenie świadomości i kompetencji, poznawanie najlepszych praktyk i wdrażanie ich, angażowanie mieszkańców i podmiotów gospodarczych oraz wniesienie europejskiego impulsu dla lokalnego planowania energii.

Główne działania prowadzone w ramach projektu obejmują:

- 1.) Doskonalenie wiedzy i wdrażanie zarządzania energią i środowiskiem w obiektach samorządów terytorialnych;
- 2.) Edukację w zakresie efektywnego wykorzystania energii, poprawy jakości powietrza oraz odnawialnych źródeł energii;

KOMUNIKAT NR 1

Projekt „Doskonalenie poziomu edukacji w samorządach terytorialnych w zakresie zrównoważonego gospodarowania energią i ochrony klimatu Ziemi”

- 3.) Stworzenie nowego, zintegrowanego portalu internetowego projektu oraz e-learningowej platformy edukacyjnej;
- 4.) Testowanie i wdrażanie w samorządach modelowego serwisu internetowego w zakresie komunikacji samorządów ze społeczeństwem, edukacji i aktywizacji lokalnej społeczności;
- 5.) Doskonalenie umiejętności decydentów i specjalistów w samorządach terytorialnych w zakresie planowania i realizacji zrównoważonych systemów zaopatrzenia miasta i gmin w energię;
- 6.) Aktualizacja portalu informacyjno-edukacyjnego TOPTEN.INFO i prowadzenie edukacji dla powszechnych użytkowników energii i grup docelowych

W ramach realizacji projektu została również uruchomiona **strona internetowa** www.energiaisrodowisko.pl, na której są zamieszczane na bieżąco informacje. Serdecznie zapraszamy do zapoznania się z treścią portalu.

Fundacja na Rzecz Efektywnego Energii
ul. Rymera 3/4
40 – 048 Katowice

tel./fax. 032 203 51 14
e-mail: office@fewe.pl